

TEATR ZWIERZĄT - SEKRETNE ŻYCIE MIESZKAŃCÓW LASU

SCENARIUSZ ZABAWY

URZĄDZENIE

Eko-memory

CEL ZABAWY

Twórcze poznawanie świata zwierząt poprzez teatr, ruch, dźwięk i pracę z tablicą Eko-memory. Dzieci wcielają się w wybrane zwierzęta, poznają ich sposób poruszania się, zachowanie, tropy i związki ze środowiskiem, a następnie przygotowują krótkie scenki składające się na wspólny spektakl ekologiczny dla rodziców.

GRUPA WIEKOWA

6-10 lat

CZAS TRWANIA

Przygotowanie spektaklu:
około 120 minut, najlepiej w
dwóch spotkaniach po 60
minut.

MIEJSCE

Plac zabaw z tablicą Eko-memory,
sala lekcyjna, świetlica, sala
gimnastyczna lub teren zielony
przy szkole.

WPROWADZENIE

NARRACJA DLA DZIECI

Prowadzący gromadzi dzieci przy tablicy Eko-memory i rozpoczyna opowieść:

„Kiedy ludzie opuszczają park, ogród albo las, rozpoczyna się niezwykle przedstawienie. Lis wychodzi ze swojej kryjówki, jeż szuka kolacji, wiewiórka sprawdza zapasy, ptaki prowadzą głośne rozmowy, a sarna ostrożnie przechodzi między drzewami.

Zwierzęta nie posługują się naszym językiem. Opowiadają swoje historie ruchem, dźwiękiem, tropami i zachowaniem. Dzisiaj tablica Eko-memory otworzy przed nami drzwi do ich świata. Każdy z was wybierze jednego mieszkańca przyrody i stanie się jego aktorem, kostiumografem, reżyserem oraz obrońcą.

Stworzymy wspólny spektakl pod tytułem »Sekretne życie mieszkańców lasu«. Pokażemy rodzicom, co zwierzęta robią, gdy ich nie widzimy, czego potrzebują do życia i jak możemy je chronić.”

PRZYGOTOWANIE STANOWISKA

- ☐ Ustaw kostki tak, aby obrazy zwierząt, tropów, drzew i liści były przemieszane.
- ☐ Wyznacz przestrzeń sceniczną oraz miejsca wejścia i zejścia aktorów.
- ☐ Przygotuj stanowisko kostiumowe z papierem, tkaninami, opaskami i materiałami plastycznymi.
- ☐ Przygotuj stanowisko dźwiękowe z prostymi instrumentami i przedmiotami wydającymi odgłosy natury.
- ☐ Wydrukuj lub przygotuj karty „Moje zwierzę” oraz „Plan scenki”.
- ☐ Przygotuj krótkie informacje o zwierzętach przedstawionych na tablicy.
- ☐ Wyznacz miejsce dla widowni i pozostaw bezpieczne przejście dla aktorów.
- ☐ Ustal kolejność występów oraz sposób sygnalizowania końca dwuminutowej scenki.
- ☐ Przygotuj telefon, aparat lub statyw, jeżeli przedstawienie będzie nagrywane.
- ☐ Ustal zasady bezpieczeństwa podczas ruchu, skoków i używania elementów kostiumu.

Najważniejsza zasada teatru: Nie gramy zwierzęcia tylko po to, aby było zabawnie. Najpierw je poznajemy, a dopiero później pokazujemy jego prawdziwe zachowania w twórczy i humorystyczny sposób.

AKTYWNOŚCI I EKSPERYMENTY

1

EKSPERYMENT ·

KOD MŁODEGO TROPICIELA

15 min

SKŁADNIKI / MATERIAŁY

- ☐ Tablica Eko-memory
- ☐ Karty „Moje zwierzę”
- ☐ Ołówki
- ☐ Naklejki lub identyfikatory z nazwami zwierząt
- ☐ Minutnik

INSTRUKCJA

- Każde dziecko podchodzi do tablicy, obraca wybraną kostkę i odnajduje zwierzę, które chciałoby zagrać.
- Następnie szuka na tablicy tropu pasującego do wybranego bohatera.
- Dziecko przedstawia się grupie słowami: „Jestem..., poznać mnie po...”, wskazując jedną charakterystyczną cechę zwierzęcia.
- Jeżeli kilka osób wybierze to samo zwierzę, dzieci losują różne sytuacje z jego życia, na przykład poszukiwanie pożywienia, budowanie schronienia lub ucieczkę przed hałasem.
- Każdy uczestnik uzupełnia kartę: nazwa zwierzęcia, sposób poruszania się, trop, odgłos oraz miejsce życia.
- Grupa wspólnie ustala, w jakiej kolejności zwierzęta pojawią się w spektaklu: od świtu, przez dzień i zmierzch, aż do nocy.

CEL EDUKACYJNY

Dzieci poznają podstawowe cechy wybranych zwierząt oraz uczą się łączyć ich wygląd z tropem i sposobem życia.

2

EKSPERYMENT ·

LABORATORIUM RUCHU I GŁOSU

20 min

SKŁADNIKI / MATERIAŁY

- ☐ Tablica Eko-memory
- ☐ Karty ruchu: „skrada się”, „biegnie”, „skacze”, „nasłuchuje”, „odpoczywa”
- ☐ Tamburyn lub bębenek
- ☐ Proste instrumenty perkusyjne
- ☐ Chusty lub wstążki

INSTRUKCJA

- Dzieci odnajdują na tablicy swoje zwierzęta i ustawiają się przed nimi w pozie, która najlepiej pokazuje ich charakter.
- Na sygnał prowadzącego poruszają się jak zwierzęta, zmieniając tempo: bardzo wolno, ostrożnie, szybko i nagle.
- Każde dziecko wybiera trzy charakterystyczne ruchy, które staną się jego „teatralnym podpisem”.
- Uczestnicy eksperymentują z dźwiękiem, używając głosu, dłoni, stóp lub instrumentów, ale unikają krzyku i przypadkowego hałasu.
- W parach dzieci prezentują ruch i dźwięk bez podawania nazwy zwierzęcia, a partner próbuje je rozpoznać i wskazać na tablicy.
- Każdy aktor tworzy krótkie wejście sceniczne: pojawienie się, charakterystyczny ruch, dźwięk i zatrzymanie w pozie.

CEL EDUKACYJNY

Dzieci rozwijają świadomość ciała i głosu, poznając jednocześnie charakterystyczne sposoby poruszania się zwierząt.

3

EKSPERYMENT ·

EKO-MEMORY OPOWIADA HISTORIĘ

25 min

SKŁADNIKI / MATERIAŁY

- ☐ Tablica Eko-memory
- ☐ Karty „Plan scenki”
- ☐ Ołówki i kredki
- ☐ Obrazki miejsc: las, łąka, park, ogród, okolice wody
- ☐ Karty zdarzeń ekologicznych
- ☐ Klepsydra lub minutnik

INSTRUKCJA

- Dziecko odnajduje na tablicy swoje zwierzę, jego trop oraz drzewo lub liść, które mogą pojawić się w jego otoczeniu.
- Na podstawie wybranych obrazów tworzy historię składającą się z trzech części: „Najpierw...”, „Nagle...” i „Na końcu...”.
- Każdy uczestnik losuje zdarzenie, na przykład znalezienie pożywienia, spotkanie innego zwierzęcia, burzę, suszę, śmieci w lesie albo bezpieczne schronienie.
- W scenie musi pojawić się jeden prawdziwy element z życia zwierzęcia oraz jedno proste przesłanie ekologiczne.
- Dziecko planuje wypowiedź składającą się maksymalnie z trzech krótkich zdań, ponieważ większość historii ma być pokazana ruchem i dźwiękiem.
- Po próbnej prezentacji grupa odpowiada: „Co robiło zwierzę?”, „Czego potrzebowało?” oraz „Jak człowiek mógł mu pomóc?”.

CEL EDUKACYJNY

Dzieci uczą się budowania prostej narracji oraz rozumienia zależności między zwierzęciem, jego środowiskiem i działalnością człowieka.

4

EKSPERYMENT ·

PRACOWNIA KOSTIUMÓW I LEŚNYCH REKWIZYTÓW

25 min

SKŁADNIKI / MATERIAŁY

- ☐ Tablica Eko-memory
- ☐ Papier kolorowy i tekstura
- ☐ Opaski na głowę
- ☐ Ścinki materiałów i stare chusty
- ☐ Sznurki, włóczka i tasiemki
- ☐ Kredki, flamastry i farby
- ☐ Nożyczki z zaokrąglonymi końcami
- ☐ Klej i taśma papierowa
- ☐ Papierowe torby i rolki po papierze
- ☐ Naturalne materiały zebrane bez niszczenia przyrody

INSTRUKCJA

- Dzieci dokładnie oglądają swoje zwierzęta na tablicy, zwracając uwagę na uszy, ogon, sylwetkę, kolory i charakterystyczne elementy.
- Każdy wybiera maksymalnie trzy części kostiumu, na przykład papierowe uszy, ogon z tkaniny i opaskę z symbolem tropu.
- Uczestnicy wykonują jeden lekki rekwizyt potrzebny w scenie, na przykład norę z kartonu, papierową szyszkę, gałąź, gniazdo lub kroplę wody.
- Na odwrocie elementu kostiumu dzieci umieszczają mały symbol ekologiczny przypominający o potrzebie ochrony danego zwierzęcia.
- Po założeniu kostiumu każde dziecko wykonuje próbę ruchową i sprawdza, czy wszystkie elementy są bezpieczne i nie odpadają.
- Gotowi aktorzy pozują przy odpowiadających im obrazach na tablicy Eko-memory do wspólnego „portretu leśnej obsady”.

CEL EDUKACYJNY

Dzieci rozwijają kreatywność i sprawność manualną, ucząc się wykorzystywać proste oraz ponownie używane materiały do tworzenia kostiumów.

5

EKSPERYMENT

PRÓBA GENERALNA I SPEKTAKL „SEKRETNE ŻYCIE MIESZKAŃCÓW LASU”

35 min - próba
30 min - spektakl

SKŁADNIKI / MATERIAŁY

- ☐ Tablica Eko-memory
- ☐ Gotowe kostiumy i rekwizyty
- ☐ Minutnik lub dyskretny sygnał dźwiękowy
- ☐ Instrumenty i przedmioty tworzące odgłosy natury
- ☐ Naklejki lub pieczątki badacza
- ☐ Krzesła lub ławki dla publiczności
- ☐ Telefon, aparat lub statyw – opcjonalnie

INSTRUKCJA

- Każde dziecko wybiera jeden ślad zaobserwowany podczas wyprawy lub jeden trop poznany przy tablicy Eko-memory.
- Na nowej stronie zapisuje datę, godzinę i dokładne miejsce obserwacji.
- Dziecko wykonuje ołówkiem możliwie wierny rysunek śladu, zaznaczając jego wielkość i kierunek.
- Obok pozostawia miejsce na zdjęcie lub wykonuje uproszczony szkic otoczenia, w którym znaleziono trop.
- Na podstawie tablicy i rozmowy z grupą zapisuje wniosek: „To może być trop..., ponieważ...”, a w razie niepewności dodaje znak zapytania.
- Po ukończeniu strony dzieci prezentują swoje odkrycia przy odpowiadających im obrazach na tablicy i otrzymują pieczątkę lub naklejkę „Młody Tropiciel”.

Instrukcja

- Tablica Eko-memory zostaje ustawiona w centrum sceny jako „Brama do świata zwierząt”, a dzieci przygotowują na niej obrazy w kolejności występów.
- Spektakl rozpoczyna wspólny „Koncert budzącej się przyrody”, podczas którego dzieci stopniowo dodają ruchy i delikatne odgłosy swoich zwierząt.
- Każde dziecko prezentuje dwuminutową scenkę, kończąc ją krótkim przesłaniem, na przykład: „Nie zostawiaj śmieci – to jest mój dom”.
- Między występami dwoje dzieci obraca kostki tablicy, pokazując publiczności zwierzę, jego trop, drzewo lub liść związany z kolejną sceną.
- W finale wszyscy aktorzy wracają na scenę i wspólnie tworzą żywy obraz lasu, parku lub łąki, pokazując wzajemne zależności.
- Na zakończenie dzieci zapraszają rodziców do odnalezienia na tablicy kilku par „zwierzę–trop” oraz „drzewo–liść”.

Podsumowanie:

- Tablica Eko-memory zostaje ustawiona w centrum sceny jako „Brama do świata zwierząt”, a dzieci przygotowują na niej obrazy w kolejności występów.
- Spektakl rozpoczyna wspólny „Koncert budzącej się przyrody”, podczas którego dzieci stopniowo dodają ruchy i delikatne odgłosy swoich zwierząt.
- Każde dziecko prezentuje dwuminutową scenkę, kończąc ją krótkim przesłaniem, na przykład: „Nie zostawiaj śmieci – to jest mój dom”.
- Między występami dwoje dzieci obraca kostki tablicy, pokazując publiczności zwierzę, jego trop, drzewo lub liść związany z kolejną sceną.
- W finale wszyscy aktorzy wracają na scenę i wspólnie tworzą żywy obraz lasu, parku lub łąki, pokazując wzajemne zależności.
- Na zakończenie dzieci zapraszają rodziców do odnalezienia na tablicy kilku par „zwierzę–trop” oraz „drzewo–liść”.

Proponowana konstrukcja spektaklu

• 30 min

- Każde dziecko otrzymuje dwuminutowy blok, który obejmuje wejście, działanie sceniczne, krótkie przesłanie oraz płynne przekazanie sceny kolejnej osobie.
- Przy 15 uczestnikach spektakl trwa około 30 minut.
- Przykładowe mini-scenki
- Lis – „Nocny spacer”
- Lis skrada się między drzewami, nasłuchuje, szuka pożywienia i omija pozostawioną przez człowieka puszkę. Na końcu mówi: „Las to nie koszt na śmieci”.
- Jeż – „Niebezpieczna kolacja”
- Jeż szuka owadów i próbuje przejść przez symboliczną drogę. Inne dzieci zatrzymują „samochody”, aby pomóc mu bezpiecznie dotrzeć do kryjówek.
- Wiewiórka – „Gdzie jest moja szyszka?”
- Wiewiórka ukrywa zapasy, zapomina o jednej szyszce, a po pewnym czasie w jej miejscu pojawia się małe drzewo.
- Sarna – „Załośny las”
- Sarna spokojnie odpoczywa, ale płoszą ją nagłe krzyki i hałas. Dziecko pokazuje, jak należy zachowywać się podczas spaceru po lesie.
- Sowa – „Nocna zmiana”
- Sowa budzi się, nasłuchuje i bezszelestnie rozpoczyna nocne poszukiwanie pożywienia.
- Ptak – „Potrzebuję wody”
- Ptak przylatuje do pustego poidelka. Inne dziecko bezpiecznie uzupełnia wodę i ustawia naczynie w zacienionym miejscu.
- Bóbr – „Budowniczy nad wodą”
- Bóbr buduje tamę z lekkich papierowych rolek i pokazuje, jak zmienia otoczenie, tworząc miejsce życia dla innych organizmów.
- Zając – „Nieruchomy jak kamień”
- Zając ukrywa się w trawie, zastyga, nasłuchuje, a następnie szybko ucieka, wykonując gwałtowne zmiany kierunku.

Po przedstawieniu dzieci ponownie spotykają się przy tablicy Eko-memory. Każdy aktor ustawia kostkę ze swoim zwierzęciem i kończy zdanie: „**Jako moje zwierzę nauczyłem się, że...**”

Prowadzący podkreśla, że teatr pozwolił dzieciom nie tylko zagrać zwierzęta, ale również spojrzeć na świat z ich perspektywy. Uczestnicy poznali ich ruchy, odgłosy, tropy, potrzeby i codzienne zagrożenia.

Tablica Eko-memory może pozostać po spektaklu dostępna dla rodziców. Dzieci wcielają się w przewodników i pomagają dorosłym odnajdywać pary, wyjaśniając związki między zwierzęciem, tropem, drzewem i liściem.

Wyposażenie podstawowe:

- pionowa tablica Eko-memory z 24 obrotowymi kostkami;
- karty „Moje zwierzę”;
- karty „Plan scenki”;
- lista kolejności występów;
- ołówki, kredki i flamastry;
- minutnik lub klepsydra;
- pachołki albo taśma do oznaczenia sceny;
- krzesła lub ławki dla widowni;
- pudełka lub kosze na kostiumy i rekwizyty.

Materiały kostiumowe:

- kolorowy papier i tektura;
- papierowe opaski na głowę;
- ścinki materiałów;
- stare chusty i apaszki;
- sznurki, włóczka i tasiemki;
- papierowe torby;
- rolki po papierze;
- gumki pasmanteryjne;
- taśma papierowa;
- klej;
- nożyczki z zaokrąglonymi końcami;
- bezpieczne farby do twarzy – opcjonalnie.

Rekwizyty i scenografia:

- kartonowe drzewa i krzewy;
- papierowe liście;
- sztuczna trawa lub zielone tkaniny;
- kartonowe nory i gniazda;
- papierowe szyszki, żołądźce i owoce;
- niebieskie chusty symbolizujące wodę;
- papierowe modele tropów;
- lekkie pudełka jako skały lub pnie;
- czyste opakowania symbolizujące śmieci, które po scenie trafiają do odpowiedniego pojemnika.

Dodatki dźwiękowe:

- tamburyn;
- bębenek;
- grzechotki;
- drewniane pałeczki;
- papier do naśladowania szelestu liści;
- pojemnik z ryżem imitujący deszcz;
- nagrania lasu, wiatru i ptaków;
- niewielki głośnik – opcjonalnie.

Dodatki organizacyjne

- program przedstawienia dla rodziców;
- zaproszenia wykonane przez dzieci;
- tabliczki z nazwami zwierząt;
- dyplomy „Aktora i Opiekuna Przyrody”;
- telefon lub aparat fotograficzny;
- statyw;
- zgody na wykonywanie zdjęć lub nagrywanie;
- pudełko na rekwizyty każdego aktora;
- woda dla dzieci;
- zestaw do szybkiej naprawy kostiumów: taśma, sznurek i zapasowe opaski.

PODSUMOWANIE I REFLEKSJA

PYTANIA DLA DZIECI

- Co było najtrudniejsze w pokazaniu zwierzęcia bez używania wielu słów?
- Który ruch lub dźwięk najlepiej pomógł publiczności rozpoznać twojego bohatera?
- Czego twoje zwierzę potrzebuje, aby mogło bezpiecznie żyć?
- Jakie zachowanie człowieka może pomagać zwierzętom, a jakie może im szkodzić?
- Z czego jesteś najbardziej dumny po zakończeniu przedstawienia?

PODKREŚLENIE WARTOŚCI

✦ Empatia

✦ Odwaga

✦ współpraca

✦ wytrwałość

✦ samodzielność

✦ kreatywność

✦ odpowiedzialność ekologiczna

✦ szacunek do różnorodności